

**Benedek
Elek**
meséi

**Többsincs
királyfi**

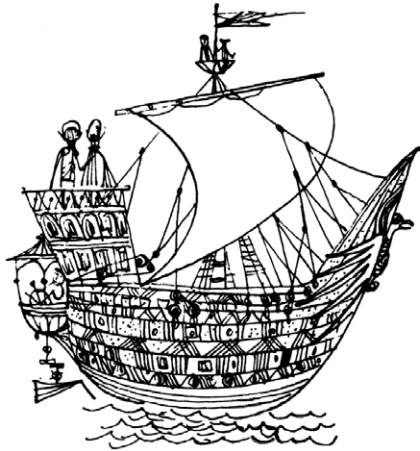
MESÉK A BÁTORSÁGRÓL

MÓRA

Benedek Elek

Többsincs királyfi

MESÉK A BÁTORSÁGRÓL

Móra Könyvkiadó

Válogatta
KORMOS ISTVÁN

Illusztrálta
SZECSKÓ TAMÁS

TIZENEGYEDIK, FELÚJÍTOTT KIADÁS

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

A kiadó könyveit kedvezménnyel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

Illusztráció © Szecskó Tamás jogutódai
© Móra Könyvkiadó, 1955, 2023

Az aranygyapjas kosok

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gazdag pásztorlegény, s annak kilencvenkilenc juha s három aranygyapjas kosa. De aztán olyan szép három állat volt ez a három aranygyapjas kos, hogy még a király nyájában sem volt azoknak párja. Őrizte is a legény, mint a szeme fényét. Aludni is úgy aludt, mint a nyúl: csak a fél szemét hunyta le, a másikkal mindig a kosokat nézte.

Egyszer csak elkövetkezett a tél, a legény béreked a nyájával, de hát nagy volt a baj, mert nem termett abban az esztendőben elég széna, s drága pénzért sem kapott még egy szálat sem. Mit csináljon? Az a sok drága juh s azok a gyönyörű kosok most mind egymásra döglenek az éhségtől. Ő bizony – gondolja magában – egyet sem bucsálódik, hanem elhajtja valamerre a szegény állatokat, s addig megy velük, amíg valahol harapnivalót talál nekik.

Hát csakugyan el is indul a juhokkal. Elöl ment a három kos, nagy búsán bégetve, mert már két álló napja nem kaptak csak egy harapás szénát sem. Addig mennek, addig mendegélnek, hogy elérnek egy nagy rengeteg erdőbe. Ennek az erdőnek a kellős közepében volt egy nagy pusztta, s hát azon a pusztán annyi szénaboglya, hogy a szem nem tudta belepni!

Hej, megörvend a legény, s azt mondja magában, hogy ő bizony nem megy tovább egy lépést sem, ezen a helyen megtelepedik, s beleáll a szénába, akárkié legyen.

Nagy hirtelen széjjelhányt egy boglyát, s azt egy szempillantásra fel is szedegették az állatok.

No, eltelik egy nap, egyik boglya fogyott a másik után, s nem is nézett arra senki lélek.

De másnap virradóra csak odajő egy óriás, akkora, hogy a feje az eget verte, s nagy mérgesen a legényre támad:

– Hogy mered az én szénámat étetni, te emberizink?

Aj, megijed a legény szörnyűségesen! Az a rettentő nagy óriás most mindjárt kitapodja még a lelkit is! Mondja neki:

– Ne haragudjék, óriás bátyám uram, hiszen megfizetem, amit a juhaim megettek.

– Nem kell a pénzed – mondta az óriás –, hanem most mindjárt ölj

meg harminchárom juhot s egy aranygyapjas kost, azokat egyszerre süsd meg, mert ma még nem früstököltem.

Mit csináljon szegény feje? Meg kellett hogy ölje azokat a drága szép juhokat, de még az aranygyapjas kost is. Hej, de szomorú volt a legény, szinte megrepedt a szíve, mikor a kést az aranygyapjas kos hasába akasztotta. De már ennek meg kellett történni. Előkerít az óriás egy rengeteg nagy üstöt, abba beléhányták a teméntelen sok húst, aztán olyan tüzet csaptak alá, hogy még hetedhét országon is túl világolt a lángja. Meg is sült egy percre annak a harmincnégy állatnak a húsa, s az óriás – akár hiszitek, akár nem – csak belémerített háromszor az üstbe az ő kanáljával, s három falásra mind egy befaló falásig bekapta azt a finom tokányt. Azzal azt sem mondta: hé, legény, cseréljünk pipát – továbbállított.

„No – mondta a legény magában –, én ugyan jó drágán megfizettem azt a kicsi szénát.” – Tusakodott, vajon ott maradjon-e. Ő bizony ott marad. Nem bánja már, ha ennyiben van, egye meg mind, amennyi juha van, az a nagybélű óriás.

Megint csak nekiesett két-három boglyának, széjjelhányta, s jóltartotta a juhait. Elkövetkezik a másnap reggel, s hát megint jó az óriás. Már meszsziről kiáltotta:

– Hamar, legény, hamar ölj le harminchárom juhot s az aranygyapjas kost, mert ma még nem früstököltem.

Mit volt mit tenni, csak megölt harminchárom juhot s az aranygyapjas kost is utána. Az óriás három falásban ezeknek is megette a húsát, s azzal továbbcsétált nagy begyesen.

Még éppen harminchárom juha s egy aranygyapjas kosa volt a legénynek. A szíve is sírt, ha rájuk nézett. Ha még ezeket is megeszi az óriás, elmehet világgá, úgy marad, mint az ujjam.

Elkövetkezik a harmadik reggel is, hát csakugyan jó az óriás, s meszsziről kiabálja:

– Hé, legény, hé! Hát azok a juhok még élnek? Mindjárt megöld valamennyit, mert különben szörnyű halált halsz!

Könyörög a legény, istenkedik, hogy hagyja meg már azt a keveset, de az óriás még egy juh farkát sem engedett.

– Hallod-e, hé – mondta a legénynek –, ne huzalkodj nekem sokáig, hanem duvazd ki a bőrükből azokat a juhokat, mert különben csúfot látsz.

Megöli a legény mind egy szálíg a juhokat meg a kost is, beléhányja a teméntelen sok húst az üstbe, s egy nagy rúddal keveri, keveri nagy keservesen.

Egyszerre az óriás mit gondolt, mit nem, leheveredik a tűz mellé, s elszenderedik.

„No, megállj, te istentelen – gondolja a legény –, nem eszel ebből a húsból, tudom azt az egyet.” – Azzal csak kimerített egy kanál jó forró zsírt, s az óriás szemére loccsantotta. Szörnyűt bődült az óriás, felszökik a tűz mellől, tapsant ide, tapsant oda nagy lábaival, ha valahogy rátapsinthatna a legényre.

– No, te emberizink – ordított az óriás –, kioltottad a szemem világát, de vigyázz, hogy a kezem közé ne kerülj, mert erősen megkeserülöd.

Eleget innét is, eleget túl is, kerítgeti mindenféleképpen, de nem volt annyi lelke s istene, hogy meg tudja fogni a legényt. Gondolja az óriás, ezt így soha meg nem fogod, míg a világ s még két nap, ha szépszerint nem. Elkezdett a legénynek hízelkedni mindenféle mézsmázos beszédekkel, hogy így s hogy úgy, hogy őt vezesse mindenfelé, ha már megvakította, és bizony nem bánja meg.

– Nem én – mondta a legény –, szeretnél, ugye, engemet is megenni? Abból nem eszel!

Azt mondta most az óriás:

– Látom, hogy nem lehet túljárni az eszeden, te pásztorlegény. Jól van hát, járj te is békével. Hanem ha már megettem a juhaidat, nem akarom, hogy egész károd legyen, adok neked egy gyűrűt, azt húzd fel az ujjadra, s nagy hasznát veszed, bármerre járj ezen a világon.

Erre az óriás ledobott egy gyűrűt, a legény pedig nagy hirtelen felkapta, s a kisujjára húzta.

Hát ahogy felhúzta, az a gyűrű csak elkezd kiabálni:

– Erre, erre, vak óriás! Erre, erre, vak óriás!

Haj! Megijed a legény, mert az óriás csakugyan ment a gyűrű hangja után. No, most mit csináljon, mindjárt agyontapossa a vak óriás! Eleget akarja lehúzni a gyűrűt, de az úgy az ujjára tapadt, hogy semmiképpen nem tudta lehúzni. Mit volt mit tenni, előrántotta a bicsakját, lenyisszente az ujját. Volt ott közelibe egy feneketlen tó, s abba belédobta az ujját gyűrűstül. A gyűrű pedig a tóban is csak azt kiabálta:

– Erre, erre, vak óriás! Erre, erre, vak óriás!

Az óriás ment is utána, s egyszerre csak belépett a feneketlen tóba. Úgy elmerült, hogy soha meg nem látta többet az isten áldott napját.

– No, ettől nem kell többet félnem – mondta a legény –, hanem most már én is mehetek világgá.

Elindul a legény, megy, mendegél a nagy rengetegben. Amint menne, találkozik egy szörnyű nagy fekete medvével.

El akar futni, de a medve megszólal, s azt mondja neki:

– Állj meg, hé, ne fuss, mert számadásom van veled. Tudod-e, hogy ki

vagyok én? Én annak az óriásnak a testvére vagyok, akit te megvakítottál. Megölhetnélek, de most meghagyom életedet. Hanem azt mondom neked, hogy meg ne merj házasodni az életben, mert ha még a világ végén leszel is, megtalállak, s szörnyű halált halsz.

Fogadkozik a legény, hogy ő nem házasodik meg, hiszen nem is kapna feleséget, mikor nincs neki semmije a földkerekségen. Azzal továbbmegy nagy szomorúan. Hej, búsult szegény feje, hogy mit is ér az ő élete, ha meg nem házasodhatik!

Megy, mendegél, kiér az erdőből is, s annak a szélén talál egy házat. Abban lakott egy özvegyasszony egyetlen leányával. Bemegy, köszön, s kérdi az asszony, hogy mi járatban van.

– Én bizony, édes nénémasszony, szolgálatot keresnék, ha valaki megfogadna – feleli a legény.

Az özvegyasszonynak megtetszik a legény, s befogadja szolgának. Eltelik egy esztendő, eltelik kettő, s a legény még mindig az özvegyasszonynál lakott. Nem tudott megválni a háztól, mert erősen belé talált habarodni az özvegyasszony leányába. A leány is szerette, s a legény egyszer csak előállott, s megkérte a kezét az özvegyasszonytól. Az pedig azt mondta, hogy nem bánja, ásó-kapa válassza el őket, ha szeretik egymást.

Elfelejtette a legény erős szerelmében, hogy mit mondott a medve, s nagy lakodalmat csapott, de amikor a legjában folyt a multság, egyszer csak szörnyűséges mormogás hallatszik az ajtóban. Aj, megijed a legény! No, ez bizonyosan a medve. Az volt csakugyan. Cammogott be, s egyenest a legénynek tartott.

Azt mondja a legény a mátkájának:

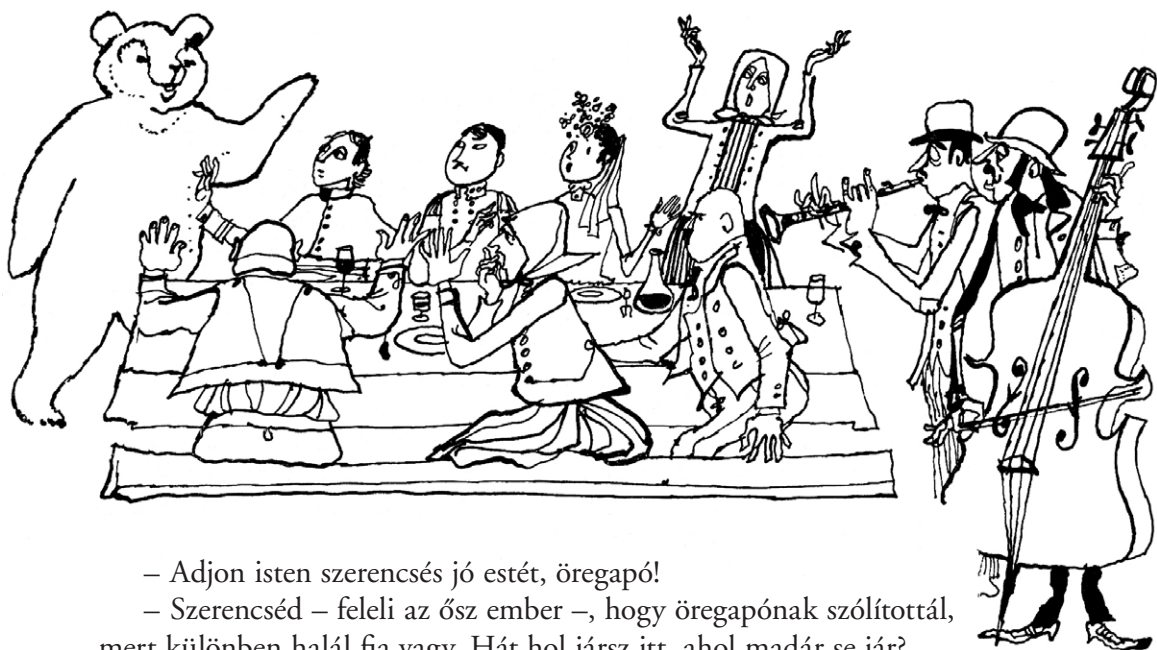
– Szívem szerelme, nekünk most meg kell válnunk. Elfelejtettem, hogy nekem nem szabad megházasodnom soha ez életben. Az a medve, aki amott jó errefelé, mindjárt megöl.

Sírt a legény, sírt a leány keservesen, elbúcsúztak egymástól, de hogy soha el ne felejtsék egymást, egy gyűrűt kettétörtek, egy zsebkendőt pedig kettéhasítottak, felét eltette a leány, felét a legény a gyűrűnek is, a kendőnek is, s úgy indult a legény bujdosásba.

Azt mondta, hogy éppen a világ végire megy. Hanem a medve utána kiáltott:

– Most megmenekedtél, hanem vigyázz, mert megtalállak, ha a föld alá bújssz is!

Megy a legény hetedhét ország ellen, hegyeken-völgyeken átal, s talál egy kicsi házat. Bemegy oda, s hát ott egy olyan ősz öregember lakik, hogy az orra éppen a térdit veri. Köszön neki:

– Adjon isten szerencsés jó estét, öregapó!

– Szerencséd – feleli az ősz ember –, hogy öregapónak szólítottál, mert különben halál fia vagy. Hát hol jársz itt, ahol madár se jár?

Elmondja a legény minden bűját-baját. Nem tudja, mitévő legyen, szeretne megházasodni, de egy istentelen medve erőst fenekedik az életire, mindenféle kíséri, akármerre menjen.

Azt mondja az ősz ember:

– Édes fiam, én nem tudok ez ellen semmit tenni, hanem adok egy gyűrűt, aztán menj azzal tovább. Innét kétnapi járásra lakik egy nálam is öregebb ember, monddad neki, hogy mit adtam, talán ő is ad valamit.

Megköszöni a legény a gyűrűt, s továbbindul. Két nap múlva csakugyan elérkezik, ahová az ősz ember igazította. De abban a házban olyan ősz ember lakott, hogy az elsőnek apja lehetett volna.

Köszön ennek is:

– Szerencsés jó estét, öregapó!

– Áldott szerencséd, hogy öregapónak szólítottál. Hát mi szél vetett ide, édes fiam?

Mondja a legény a dolgát, s hogy egy ősz ember igazította ide, ha ő is adna valamit.

Azt mondja az ősz ember:

– Egyebet én sem adhatok, fiam, gyűrűnél, csak tedd el jól, s menj még két napot, aztán találsz egy házat, abban még nálam is öregebb embert, majd ad az is valamit.

Megy a legény, s meg sem állott, míg ahhoz a házhoz nem ért. Ott ült egy nagy karosszékben az ősz ember, az ölében egy nagy könyv volt, s abból olvasgatott. Köszön a legény, az ősz ember fölnez, s azt mondja:

– No, éppen kerek száz esztendeje, hogy embert nem láttam, hát te hogy kerültél ide, te szegény legény?

Mondja a legény, hogy miben jár.

– Jól van, édes fiam, ne búsulj. Adok én is egy gyűrűt neked, tedd a többihez. Aztán menj tovább, s addig menj, míg az út kétfelé nem válik. A két út közt van egy domb, a három gyűrűt tedd le oda, te pedig feküdj rájuk, s el ne mozdulj reggelig, aludj ott egész éjjel. Mikor reggel megébredsz, három nagy kutya lesz melletted a három gyűrű helyett. Egyet szólíts Mindentudónak, egyet Világonátallátónak, s a harmadikat szólítsd Földnehezének. Menj aztán ezekkel, amerre a szemed lát, ne félj a medvétől.

Megköszöni szépen a legény a jó tanácsot, elbúcsúzik, s továbbindul. Másnap estére kelve keresztúthoz ér, s ott meg is állapodik. Hát csakugyan volt egy domb ott. Leteszi a három gyűrűt, ráfekszik, elalszik, s reggel, mire felébred, akkora három kutya heverészett mellette, mint három nagy sütőkemence. Mondja egymás után a nevüket, s mind a három elejibe szökik a nevére, s a legény jól megjegyzi, hogy melyik másik.

Mármost szervusz, világ. Csak lássa meg a medvét, tudom, istenem, úgy széjjelszaggattatja ezekkel a kutyaikkal, hogy egy porcikája sem marad.

Ment a legény, ment hegyeken-völgyeken által, s elért egy kicsi házba. Ott lakott egy csúnya vén boszorkány, s beszegődik ahhoz szolgának. Azt mondta neki a boszorkány, hogy nála nem lesz egyéb dolga, csak minden nap menjen vadászni, s hozzon egy nyulat.

El is ment a legény már első nap nyulászni, s magával vitte a kutyákat is. Amíg odajárt, csak beállít a medve a boszorkányhoz, s megkérdezi, hogy egy ilyen s ilyen legényt nem látott-e.

– De bizony láttam – mondta a boszorkány –, nálam van szolgálatban.

– No, ha nálad van, bizony meg is ölöm – mondta a medve.

A boszorkány erre azt mondta, hogy tőle ugyan megölheti, mert neki az a legény senkije, ő bizony kútba nem szökik utána.

Aztán elegyeztek, hogy a medve lefekszik az ajtó küszöbén belül. Nagy hirtelen vájtak egy gödröt, s abba feküdt, hogy se a legény, se a kutyák észre ne vegyék, mert különben mindjárt összetépik, s mikor a legény belép, csak szökjék a nyakába, s fojtsa meg.

Befekszik a medve a gödörbe, s aközben a legény is hazaindul a vadászatról egy nyúllal. Amint jődögélnek, csak összedugja az orrát a három kutya, s Mindentudó azt mondja:

– Ti csak maradjatok a gazdámval, én előrefutok, mert baj van otthon!

Azzal megfutamodik, s ahogy hazaért, egyenest a küszöbnek ment, s ráfeküdt. Hazaérkezik a legény is a másik két kutyával, be akar menni,

de Mindentudó nem mozdult el a küszöbről. Átlépte volna, de akkora volt, mint egy sütőkemence. Eleget mondta szépen neki, hogy: „Kuss félre, Mindentudó!” – Mindentudó meg sem mozdult. Rúgta, verte, bizony nem mozdult az. Mit volt mit tenni, az ablakon kellett hogy bemásszék.

Aztán beült a tűzhely mellé, a nyulat megsütötte, a boszorkánnyal megtették, s a medve meg sem mert moccanni a gödörben. Másnap is elmegy a kutyákkal vadászni. Mérgelődött, morgolódott a medve, hogy nem ölhet-e meg a legényt. Hogy is ölhetné meg, mind azon törte magát.

Azt mondja a vén boszorkány:

– Hallod-e, te medve, tudom én, mit csinálj. Ássunk a katlan alá egy gödröt, feküdj oda, s mikor odamegy, hogy a nyulat megsüsse, szökjél ki a gödörből, s dobd a tűzbe.

Úgy is tesznek. Gödröt ásna a katlan alá, s a medve belefekszik. De Mindentudó azt is tudta, s ismét megsuttintotta a társainak, hogy baj van otthon. Fogja magát Világónátallátó, beleheveredik egy pocsolóába, azzal előrefut, otthon egyenest ráfekszik a tűzre, s az mindjárt kialudt.

Hazaért a legény is, meg akarja sütni a nyulat, de hát Világónátallátó ott fekszik nagy lucskosan, egy szikra tűz sincs; hiába kiabál neki: „Kuss el, Világónátallátó!” – hiába üti, veri, el nem mozdult az onnét. A legény nagy mérgibe kiment a házból, lefeküdt a csűrbe, s akkor a kutyák is utána sompolyogtak.

De bezzeg csak most mérgelődött istenigazában a medve koma! Azt mondotta a vén boszorkánynak, hogy ha holnap el nem pusztíthatja azt a legényt, akkor őt pusztítja el.

– Jól van, nem bánom – esküdözött a boszorkány –, szaggass hetvenhét darabra, ha holnap meg nem ölheted az istentelent. Feküdj most az ágy alá, ott csak meg nem látnak azok az ördögös kutyák – mert bizonyosan a kutyák mesterkednek ellenünk –, s amint belép, ugorj ki az ágy alól, s tégy vele, amit akarsz.

Elmegy a legény harmadnap, a kutyák is vele mennek, a medve pedig befekszik az ágy alá. Hanem Mindentudó ezt is jól tudta, s megint csak összesúgtak-búgtak. Aj, megrugaszkodik erre Földneheze, s hazáig meg sem állott.

Befut a házba, s egyenest felfekszik az ágyba. De úgy ránehezedett az ágyra, hogy a medve meg sem tudott moccanni, s a legény békességesen megsüthette a nyulat, aztán jóllakott, elnyúlt a tűzhely alatt, s úgy aludt ott reggelig, mint a bunda.

A vén boszorkány pedig nem találta a helyét, csak hogy ki nem törte az erős nyavalya szörnyű félelmében. Vége az életének, ha a legény elmegy

hazulról. Gondolja, még próbál egyet, hátha azzal a legényt is elpusztíthatná, s az ő életét is megmenthetné. Azt mondja a legénynek, mikor felkészült, hogy vadászni induljon:

– Minek is viszed magaddal azokat a nehéz kutyákat, hiszen azok úgysem fogják el a nyulat. Ne fáraszd mindig, inkább rekeszd be a csűrbe, míg te odajársz.

A legény széles e világért sem gondolta, hogy a medve a háznál van, hallgatott a boszorkányra, s csakugyan be is rekesztette a kutyákat a csűrbe. Azzal elment vadászni. Jó haza estefelé, s hát a medve csak elejébe toppan. Megijed a legény – uzsgyi neki, vesd el magad! –, megfutamodik, hátra a kertbe, s felmászik egy fára.

– Mászhatsz! – kiáltott a medve. – Még az égbe is felmászhatsz, már meg nem szabadulsz a körmöm közül!

Könyörgött a legény, kegyelmezzen fiatal életének, de a medve mind csak azt kiabálta:

– Szállj le onnét, mert ha nem, én szállítlak le, azt pedig nem köszönöd meg.

– Jól van – mondta a legény –, leszálok, csak engedd meg, hogy elébb hármat kiáltsak.

– Kiálthatsz tizenhármat is, úgyis halál fia vagy.

Kiált a legény, ahogy csak a torkán kifért:

– Nye, Mindentudó, nye!

Hallja ezt Mindentudó, s mondja a többinek:

– Hé, halljátok-e, a gazdám az én nevemet kiáltotta.

– Talán bizony álmot láttál – mondta Világonátallató s Földneheze, mert ők csakugyan nem hallottak semmit.

Egy kis idő múlva ismét kiált a legény:

– Nye, Világonátallató, nye!

Hallja ezt Világonátallató, s mondja a másik kettőnek:

– Nem hallottátok-e? Mintha most engem szólított volna a gazdánk!

Most Mindentudó s Földneheze nem hallotta, s azt mondták Világonátallátónak, hogy bizonyosan álmot látott.

Harmadszor kiált a legény, ahogy csak a torkán kifért:

– Nye, Földneheze, nye!

Most Földneheze hallotta a kiáltást, s a többi nem.

– De bizony az én nevemet hallottam szólítani – mondta Földneheze.

– No, ha igen – szólott Mindentudó –, menjünk, mert a gazdánk veszedelemben van.

Aj, megrugaszkodnak, de közmént legyen mondva, a medve rengeteg

nagy kövekkel s sziklákkal körülzárta volt a csűr, még a fedelét is jól megnyomta, hogy a kutyák ki ne szabadulhassanak. Nekiszökik Mindentudó a csűr falának, rúg egyet rajta, csak megrendül a csűr belé; rúg egyet Világonátallató, s arra kidőlt félig; rúg egyet Földneheze, s erre úgy széjjeldúvadt az egész csűr, mintha nem is lett volna.

Ezalatt a medve felmászott a fára, s éppen meg akarta ragadni a legényt, hogy megölje. Meglátják ezt a kutyák, szökik egyet Mindentudó, de nem tudott egy szökésbe ott teremni a medvénel; szökik Világonátallató, s ez felszökött a fának fele magasságára; szökik most Földneheze, s ez éppen a medvéhez szökött. Belecsimpeszkedik a medve torkába, ránt egyet rajta, s úgy leteremti, hogy éppen Világonátallatóig hengeredett; rándít egyet rajta Világonátallató is, s lehajítja Mindentudóhoz; ez nyakszirten ragadja, s úgy levágja, hogy csak megnyekkent a földön. Aló neki – leszökik mind a három kutya a fáról, közrefogják a medvét, s úgy szertetérik, hogy még a hetvenhetedik porcikája is hetvenhétfelé szakadt.

Azt mondja most Mindentudó:

– No, ezzel készen vagyunk, de még hátravan a vén boszorkány, szagassuk össze azt is, mert megérdemli.

Mindjárt elfutottak, s a boszorkányt is összeszaggatták.

De bezzeg örvendett a legény, hogy már többet nem kell félnie a medvétől. Hálálkodott magában az ősz embereknek, hogy neki ilyen áldott hű kutyákat adtak. Gondolja, már nincs rájuk több szüksége, visszaviszi, szépen megköszöni, s talán elmegy haza, ha ugyan lenne még otthon keresnivalója.

Megérkezik a legöregebb ősz emberhez, elmondja, hol járt, miken ment által, s vissza akarja adni a kutyákat.

Azt mondja az ősz ember:

– Csak tartsd meg magadnál, édes fiam, menj vissza ahhoz a dombhoz, ahol egyszer háltál. Hálj ott az éjen is, s reggelre a három kutyából három gyűrű lesz újra, azokat vidd el magaddal, s nem valod majd kárát.

Megköszönte az ősz ember jószágát, elbúcsúzott tőle, s meg sem állott addig a dombig. Ott lefeküdt a kutyákkal, s hát reggelre csakugyan három aranygyűrű volt mellette. Elteszi szépen a gyűrűket, s elindul hazafelé.

Sok hegyeken-völgyeken ment által, még a haja is őszülni kezdett a rengeteg nagy útban, de addig ment, addig ment, hogy éppen abba a faluba ért, ahol az ő mátkája lakott.

Kérdi az embereket, hogy mi hír a faluban. Mondják neki, hogy nincs semmi különös változás, csak ez s ez a leány ma mond hitet egy legénynek.

Hej, az éppen az ő mátkája volt! Fogja magát, koldusgúnyába öltözik,

s elmegy a lakodalmas házhoz. Amint ott álldogálna az ajtó megett, odamegy a menyasszony, s megkínálja egy pohár borral. Azt mondja neki a legény:

– Iszom, de csak úgy, ha te megiszod a felét.

A leánynak jókedve volt, s azt mondta:

– Legyen meg a kend kívánsága.

Felhajtja a legény félig a bort, s titkon a pohárba veti a fél gyűrűt, akinek a párját a leánynál hagyta volt. A leány is felhajtja a maradék bort, s hát mit lát a pohár fenekén? A gyűrű felét.

– Hát ezt hol kapta kend?

– Ott, ahol te a másik felét!

Közben előveszi a legény a fél zsebkendőt is, s azt mondja:

– Ha már bort ittam, meg is törülöm a számat.

– Hát azt hol kapta kend?

– Ott, ahol te a másik felét!

Hej, szalad a leány a ládájához, kinyitja, s előveszi a fél gyűrűt s a fél kendőt. Összeteszik a két fél gyűrűt, a két fél kendőt, s hát úgy talál, mint a bodosi lakodalom: sem több, sem kevesebb.

De lett is nagy öröm! A leány mindjárt a nyakába borult a régi jegybéli mátkájának, s a másiknak azt mondta: jó utat, ahol sár nincs. Csaptak aztán olyan lakodalmat, hogy sánta Mihók bá ott törte ki a lábát a nagy táncolásban.

Hát a három gyűrűvel mi lett?

Azzal a három aranygyűrűvel az lett, hogy lakodalom után kezébe veszi az ifiasszony, nézi, nézi, s mondja, hogy milyen jó volna ez a három gyűrű az ő ujjára. Még jól ki sem tudta mondani, csak kiesik a kezéből mind a három gyűrű, s – láss csudát! – olyan gyönyörű három aranygyapjas kos lett azokból, hogy olyan gyönyörűt még emberi szem nem látott.

Örvendett az ifiember, hogy azt sem tudta, melyik lábára álljon, s esküdözött égre-földre, hogy ezek a régi kosok, akiket az óriás felfalt. Alig mondta ezt, bégetni kezd a három kos, s hát mintha csak a földből termettek volna elő, béomlik az udvarra a kilencvenkilenc juh! Még csak most lett igazi kedve az ifiembernek.

Hiszen ez így éppen jól volt. Eleget sanyargott szegény feje.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

A talléros kalap

Három diákról meg egy parasztemberről mondok mesét. A diákok nagy szakállas legények voltak már mind a hárman, s egyszer mit gondoltak, mit nem, elindultak országot, világot látni, szerencsét próbálni. Amint mennek, mendegélnek, egy faluba érnek. Szembe jó velük egy parasztember. Az egyik diák nagy hetykén megszólítja:

– Hány hét a világ, bácsi?

– Mával is kevesebb, uram – mondotta a paraszt, s tisztességtudással megemelintette a kalapját.

– Hát a jó erkölcs hol terem? – kérdi a diák.

– Megterem a virág a gazban is.

– No, ez ügyes felelet volt – mondja a diák. – Még egyet kérdek kendőtől. Mi van a paraszt kalapja alatt?

– Jöjjenek be az urak a kocsmába, ott majd megmondom.

A diákok összenéznek, egy rézgaras sem volt a zsebükben, de azért be mentek. Hanem a paraszt előrement, s megsúgta a kocsmárosnak, hogy csak mérje a bort, ameddig öt forint árát kimér.

Letelepednek az asztal mellé, a kocsmáros hordja a bort, isznak, jókedvük kerekedik. Hanem mikor öt forint árát megittak, a kocsmáros nem hozott több bort, azt mondta:

– Most már fizessenek az urak!

Az ám, fizettek volna, ha lett volna miből. Kotorásztak a zsebükben, kifordították, befordították: fordíthatták, egy krajcár nem sok, annyi sem fordult ki.

– Hát majd megfizet ez a kalap – mondja a paraszt.

Azzal lekapja fejről a kalapot, megrázintja, s egy fényes tallér esett ki belőle.

– No, látják az urak, ez van a paraszt kalapja alatt.

Tyű, nagyot néztek a diákok, szerették volna megszerezni a kalapot. Milyen nagy urak lennének, ha övék lenne az a kalap. Csak megrázintanák, s hullana ki belőle a csengő tallér.

Közrefogják a parasztot, adja el nekik a kalapot, amit kér, azt kér, a földalól is előteremtik az árát.

– Jól van – mondja a paraszt –, én már úgyis öregember vagyok, ötszáz forint elég halálom napjáig, ennyiért az uraknak adom.

Elmennek a diákok a földesúrhoz, kérnek írásra ötszáz forintot, az uraság – mit gondolt, mit nem – adott is, s a parasztnak lefizették a pénzt. Továbbmentek nagy örömmel a diákok, s ahogy az első faluba értek, beértek a kocsmába, rendeltek ételt, italt, ettek, ittak, vígan voltak.

– Bort ide, kocsmáros, bort!

Mikor aztán fizetésre került a sor, megrázintották a kalapot, de csak egy tallér hullott ki a kalapból, pedig ötre volt szükség.

Hát most mit csináljanak? Nem tudtak fizetni, ott maradtak a kocsmárosnál, míg ledolgozzák az adósságot. Mikor aztán a kocsmárostól megszabadultak, indultak egyenest abba a faluba, ahol a parasztembertől a kalapot vették. Mennek, mendegélnek, egy nagy erdőbe érnek, s hát éppen ott dolgozott a paraszt. Ez már jó messziről meglátta a diákokat, s mi jutott eszébe, mi nem, egy fűrész volt nála, s azzal nagy hirtelen egy nagy tölgyfát elkezdett fűrészelni.

Aztán elkezdett kiabálni:

– Hamar ide, hamar, segítsenek, mert reám dől ez a fa! – s a vállát jó erősen a fának vetette, mintha csakugyan tartaná, nehogy ledőljön.

Odaszaladnak a diákok, s mondja a paraszt:

– No, az isten hozta az urakat ide, mert úgy tudják meg, hogy e fa alatt kincs van. Hogy könnyebben kiáshassam, előbb le akartam fűrészelni, de mélyebben találtam befűrészelni, s ha elálllok innét, reám dől a fa. Álljanak ide az urak, tartsák a fát. Majd kötelet hozok ki a faluból, felmászok a fára, a fa felső ágára rákötöm a kötelet, s annál fogvást nyugot felé döntöm, mert hát a kincs kelet felé van.

A diákok meg sem ismerték a parasztot, mert jóformán meg sem nézték; nekidőltek a fának, a paraszt meg szaladott be a faluba kötélért.

Az ám, kötélért? Esze ágában sem volt, hogy kötelet hozzon. A szegény diákok vártak ebédig, vártak uzsonnáig, vártak vacsoráig, majd megszakadtak, úgy kínlódtak, nehogy a fa rájuk essen.

Hát nem várhattak ítéletnapjáig, nagy hirtelen elugrottak a fa mellől, s íme, a fa ott állott szépen, bizony nem dőlt el.

– Fiúk – mondja az egyik diák –, nekem úgy tetszik, hogy megint megcsúfoltak, mégpedig az a paraszt csúfolt meg, akitől a talléros kalapot kaptuk. Gyerünk csak be a faluba, majd így meg úgy, megemlegeti a paraszt, hogy diákokat csúfolt meg.

Eközben a paraszt nem találta otthon a helyét, ide bújtt, oda bújtt, aztán

kerestette magát a feleségével, vajon megtalálja-e. De akárhová bújít, a felesége mindenütt megtalálta.

Azt mondja az asszony:

– Hallja-e, ne bujkáljon kend, jobb, ha úgy tesz, mintha meghalt volna. Feküdjék le szépen, én szemfedővel beborítom, akkor aztán jöhetnek a diákok, holt emberrel semmit sem csinálhatnak.

– Ez igaz, feleség – mondja a paraszt.

Mindjárt el is készítik a nyújtópadot, a paraszt ráfekszik, s a felesége siratni kezdi keservesen:

– Jaj, lelkem uram, jámbor uram, mért haltál meg, mért haltál meg!

Éppen abban a pillanatban jönnek a diákok, kérdik az asszonyt:

– Hát kend miért sír, néne?

– Jaj, hogyne sírnék, lelkem uraim, nem látják-e, nyújtópadon fekszik az uram. Egyedül maradtam ezen a világon, szomorú özvegyiségben.

– Egyet se sirassa kend – mondja az öregebb diák –, nagy huncut volt, az isten nyugtassa.

Hanem hogy, hogy nem, volt az ajtó sarkában egy pálca, s az öregebb diák nem állhatta meg, hogy egy kicsit rá ne legyintsen a paraszt hasára.

– Nesze, huncut, vidd el ezt útravalónak.

Felugrik a paraszt, letérdel a diákok előtt, s mondja nagy hálálkodással:

– Ó, hogy az isten áldja meg kigyelmeteket, nagy jó uraim! No lám, most már csakugyan hiszem, hogy ennek a pálcának csodaereje van. Csak hallgassanak ide. Tegnap, amint a kertek alatt mentem, látom, hogy egy döglött kutya hever ottan. Egy kicsit meglegyintem a pálcámmal, s a döglött kutya abban a pillanatban felugrik, elszalad. Hm, gondoltam magamban, talán nem is volt ez döglött kutya. Megyek az udvarba, a földesúrhoz, s hát éppen akkor döglött meg a legszebb paripája. Ezt is meglegyintem, s mit gondolkodnak az urak, mi történt? Felugrott a paripa, körültáncolt az udvaron, kutya baja sem volt. No már most látom, hogy csakugyan csodaereje van a botomnak. Feleség, amennyi kincs van a háznál, mind add a diák uraknak, nekem már nem kell. Megélek én ebből az egy szál botból. Ahol valami nagy úr meghal, megyek oda, s ezzel a bottal feltámasztom, majd lesz pénz.

– Nem oda Buda! – mondották a diákok. – Nem kell a pénz, visszük a botodat.

Könyörgött a paraszt:

– Ne vigyék el, drága jó uraim, van itt pénz elég – pedig dehogy volt –, adok, amennyit elbírnak, csak a botomat hagyják meg!

– Nem, nem – mondották a diákok –, kétszer megcsúfoltál, harmadszor nem csúfolsz meg, visszük a botot.

El is vitték. A paraszt nagyot kacagott, mikor a diákok elmentek. Hiszen csak vigyétek!

Mennek a diákok hegyeken, völgyeken által, erdőn, mezőn keresztül, s beérnek egyszer egy rengeteg nagy városba. Amint bemennek a város kapuján, éppen akkor jött kifelé egy hatlovas halottaskocsi, utána tenger gyászoló nép. Kérdik a diákok, kit temetnek.

Mondják az emberek:

– A grófkisasszonyt. Ahol ül ni, a hintóban az édesanyja meg a mátkája, egy herceg.

A diákoknak sem kellett több, mentek az öreg grófnéhoz, s mondták, hogy csak nyitassa fel a koporsót, ők feltámasztják a grófkisasszonyt.

Hát az öreg grófné hogyné nyitatta volna fel! Ígért a diákoknak tenger sok kincset, annyit, hogy egész életükben urak lehetnek, csak támasszák fel a leányát. Felnyitják a koporsó fedelét, az öregebb diák a bottal meglegyinti a grófkisasszony torkát, s halljatok csodát, a grófkisasszony mindjárt felült a koporsóban.

Hej, volt nagy öröm. Temetés helyett nagy lakodalom. Megvendégelték a diákokat is, ehettek, ihattak, amennyi csak beléjük fért, s kaptak hárman három szekér aranyat. Mentek vissza a faluba, kifizették a földesúrnak az ötszáz forintot, aztán mentek a paraszthoz: annak is adtak egy zsák aranyat. Hanem több szerencsét nem próbáltak a bottal, mert mégis megtudták, hogy nincs annak csodaereje. Szépen visszamentek a kollégiumba, végig-tanulták az iskolákat.

Így volt, vége volt, igaz volt.

A hétszépségű királykisasszony

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy szegény ember s annak egy nagy kamasz fia, úgy hívták, hogy Kolontos Bandi.

No, nem is hiába hívták kolontosnak ezt a legényt, mert csupa ostobaság volt minden cselekedete.

Az apját, az anyját majd felvetette az erős búbánat, hogy a fiuk mindenükből kifogatja a nagy ostobaságával. Egyszer azt mondja az asszony a fiának:

– Eredj, fiam, öntözd meg a virágokat, mert a nagy melegségben mind elszáradnak.

Fogja magát Bandi, lemegy a pincébe. Volt ott három akó bor, felviszi a kertbe, s ráöntözi a virágokra. Sokszor látta, hogy az emberek, ha bort isznak, jókedvük kerekedik, s amint a bort elöntözte, még meg is kérdezte a virágokat:

– Jókedvetek van, ugye? Meghiszem azt!

Máskor meg azt mondták neki, hogy hintse meg az udvart homokkal, hogy egyenes legyen.

Hanem Bandi azt gondolta, hogy jobb a liszt a homoknál, s ami liszt volt a háznál, azt mindet felhintette az udvaron.

Jó ki az apja, nézi, hogy mit csinál Bandi.

– Jaj, te világbolondja, te, mit tettél?

– Talán bizony nem elég egyenes az udvar? – kérdezte Bandi.

– Hiszen megállj, mindjárt megegyenesítlek én!

Előkapott egy husángot, jól elnadrágolta Bandit, de bizony nadrágolhatta, attól ugyan nem jött meg az esze.

Telik-múlik az idő. Gondolja az ember, talán egy kicsit megjött a Bandi esze, s azt mondja neki:

– Eredj, fiam, etesd meg a disznókat, hadd feküdjenek le aztán.

Kimegy Bandi, megeteti a disznókat, de mikor jóllaktak, fogta magát, addig verte egy bottal, míg el nem nyúltak a hídláson. Azzal bement nagy örömmel az apjához, s mondta:

– No, apám, lefektettem a disznókat.

Kimegy az ember, hadd lássa, mit csinált Bandi. Hát, teremtőm, a disznók mind meg vannak dögölve. Elő a husángot az ember, megint jól elnadrágolja Bandit, de bizony nadrágolhatta, attól ugyan meg nem jött az esze.

Estére kerekedik az idő, lefeküsznek, de sem az ember, sem a felesége nem tudott aludni. Sóhajtoztak, tűnődtek, mit csináljanak ezzel az istenveréssel. Ha valahogy szépszerint meg nem szabadulnak tőle, előbb-utóbb koldusbotra juttatja őket.

Eltervezték, hogy akármilyen keserves legyen a szívüknek, kiviszik az erdőbe, s otthagyják. Ahogy lesz, úgy lesz, menjen, amerre szeme lát, éljen, ahogy élhet. Bandi úgy tett, mintha aludnék, még nagyokat is horkolt: jól hallotta, hogy mit egyeztek az öregek. Reggel felkelnek, s mondja a szegény ember Bandinak:

– No, fiam, gyere az erdőbe, vágjunk fát!

Kimennek az erdőbe, s mikor egy jó sűrű helyre érnek, azt mondja az ember Bandinak:

– Te csak maradj itt, fiam. Vágj le egy-két szál fát, én meg továbbmegyek az erdő másik felébe, hátha ott még szebbeket találok.

Bandi nem szólt semmit, úgy tett, mintha ott maradna, de alig ment az apja tíz-húsz lépésre, ment ő is utána, el sem maradott mellőle.

Eleget okoskodott az ember, hogy így meg úgy, maradj ott, nézd ezt a szép fát, milyen szép; nézd ezt, még szebb az! Beszélhetett, akár a fekete földnek, Bandi nem maradott el mellőle.

Mit volt, mit nem tenni a szegény embernek, látta, hogy nem tud megszabadulni Banditól, nagy búsan hazaindult, Bandi meg mindenütt utána.

Amint megy, mendegél hazafelé, szembe jön vele egy ősz öregember, s kérdi:

– Hát kend miért olyan szomorú, földi?

– Hogyne volnék szomorú, öregapám – mondja az ember –, mikor ez az egy fiam van, s az is olyan kolontos.

– Egyet se búsuljon kend, adja nekem a fiát, én majd észére térítem.

– Én jó szívvel odaadom – mondja az ember –, csak elmenjen kigyelmeddel.

Kérdi a fiától:

– No, Bandi fiam, elmennél-e ezzel az öregemberrel?

– El én, csak jó dolgom legyen.

Mondotta az ősz öregember:

– Ne félj, fiam, nálam jó dolgod lesz.

Azzal elváltak egymástól. A szegény ember ment hazafelé, Bandi is ment az ősz öregemberrel ellenkező irányba, keresztül a rengeteg erdőn. Három nap s három éjjel folyvást mentek, meg sem állottak.

Megszólal egyszer Bandi.

– Öregapám, adjon ennem, mert amióta hazulról eljöttem, még egy befaló falást sem ettem.

– Jól van, fiam – mondotta az ősz öregember.

Azzal benyúlt a zsebébe, kivett onnét három kenyérmorzsát, s Bandi úgy jóllakott abból, mintha három nagy kenyeret evett volna meg, akkorát, mint egy taligakerék.

Továbbmentek, mendegéltek, hát egyszer jön velük szembe két oroszlán. Megijedt Bandi szörnyűképpen, azt hitte, hogy most vége az életének. De az ősz öregember csak egyet pisszentett, s az oroszlánok egyszeribe visszahúzódtak a sűrűségbe. Aztán ismét felkerekedtek s továbbmentek, mendegéltek, rengeteg erdőből nagy pusztaságba értek, nagy pusztaság szélén tengernek partjára. Tengernek partján volt egy nagy nyárfa, arról leszakasztott az ősz öregember egy levelet, belédobta a tengerbe, s ím, halljatok csodát, a nyárfalevél egyszeribe csónakká változott.

Szépen beleültek a csónakba, hét nap s hét éjjel folyton-folyvást eveztek a tengeren, úgy értek a másik partjára, s amikor oda kiléptek, a csónak ismét visszaváltozott nyárfalevélnék.

A tengernek ezen a partján is volt egy nagy nyárfa, s az ősz öregember a nyárfalevelet feldobta a többi levél közé.

Innét is továbbmentek, s egy rengeteg nagy szikla hasadékába értek, ott volt két mohaágy, abba szépen lefeküdtek.

Mondotta az ősz öregember:

– Feküdj le, fiam, aludj, mert reggel korán kelünk, s kezdődik a tanítás. Lefeküsznek, s még alig pitymallott, fel is kelnek.

Aztán az ősz öregember előszedett mindenféle nagy könyveket. Azokból három nap s három éjjel folyton olvasott, magyarázgatott, de olvashatott, magyarázthatott, Bandi éppen olyan bolond, éppen olyan kolontos volt, mint annak előtte.

Mondotta az ősz öregember:

– No, látom, fiam, hogy így semmire sem megyek veled, majd másképp próbálok.

Elővett egy aranykalapácsot, s azzal mindennap koppintott egyet Bandi fejére. Ez így tartott fél esztendeig, s hát Bandiból olyan okos ember lett, hogy alig fért az okosság a fejében. Megtanította az öregember mindenféle tündéregékre, de még arra is, hogy kell a nyárfa ágából mindenféle drága süteményeket csinálni. Mikor aztán mindenféle mesterkedésre kitanította, azt mondotta az ősz öregember:

– No most, fiam, eredj isten hírével, próbálj szerencsét.

Három kenyérmorzsát adott Bandinak, s azzal útnak eresztette.

Megy, mendegél Bandi erdőkön-mezőkön által, s mikor megéhezett, csak megevett egy kis morzsát, s úgy jóllakott, hogy egy hétig mehetett vígan tovább. Mikor aztán megette mind a három morzsát, csak levágott egy nyárfaágat, földre csapott vele, s annyi drága jó sütemény volt előtte, hogy meg nem győzte enni.

No, telt-múlt az idő. Talán már egy esztendeje is elmúlt, kettő is, három is, hogy Bandi elvált az ősz öregembertől. Egyszer, amint egy rengeteg erdőn menne keresztül, lát egy kicsi házat. Be akar menni, de nincs az ajtón kilincs. Hát ha nincs, az sem baj. Eszébe jutottak a tündérigék, amelyekre az ősz öregember tanította, s azt mondta az ajtónak:

*Gingalló,
szent ajtó,
nyílj fel magadtól!*

Felnyílik az ajtó, bemegy a házba, s hát abban a házban nincs egyéb, csak egy asztal s az asztalon egy nagy könyv.

Az volt írva a könyv táblájára tündérbetűkkel:

A hétszépségű királykisasszony könyve

Felnyitja Bandi a könyvet, nézi, vajon mi van írva belé? Az volt beléírva, hogy annak a királynak, akinek most éppen az országában vándorol, olyan szép leánya volt, mintha a világ legszebb hét leányából szótték-fonták volna össze. Azért volt az ő neve: hétszépségű királykisasszony. Egyszer Kecskék, a kecskék királya elment a hétszépségű királykisasszonyhoz, s megkérte a kezét.

A hétszépségű királykisasszony nagyot kacagott:

– Mit, te fürtelem! Még te mersz idejönni?! A legelső királyfiak kérték a kezemet, azoknak sem adtam. Eltakarodj a szemem elől!

Elment Kecskék nagy búval, bánattal, s nagy bújában, bánatában legugrott a legmagasabb szikla tetejéről, s meghalt szörnyű halálnak halálával. Megtudták a kecskék, hogy mi történt a királyukkal: összeállott tizenkettő, a legnagyobb s legerősebb.

Éjnek idején belopóztak a király palotájába, s mikor a királykisasszony aludott, szarvukra vették az aranyos nyoszolyát, s elnyargaltak vele, mint a fergeteg. Az volt írva tovább a könyvbe, hogy ettől a háztól hetvenhét mérföldnyire, aranyszínű föld alatt van még egy ilyen könyv, abban van megírva, hová, merre lett a hétszépségű királykisasszony.

Nem volt Bandinak maradása. Ment hegyeken-völgyeken átal, s addig meg sem állott, amíg azt az aranszínű földet meg nem találta. Ott megállott, s azt mondta:

*Gingalló,
szent ajtó,
bűvös könyv,
légy itt fönt.*

Abban a pillanatban megnyílt a föld, s kiemelkedett belőle egy nagy könyv. Annak is az volt írva a táblájára:

A hétszépségű királykisasszony könyve

Felnyitja a könyvet, olvasgat, lapozgat benne, s hát az van írva szép tündérbetűkkel, hogy a tizenkét kecske a hétszépségű királykisasszonyt elvitte Kecskebak várába. Ott letették a várnak a hetvenhetedik szobájába. Kecskebak anyja elaltatta örökre, s fel sem ébred soha, amíg olyan ember nem vetődik oda, aki tündérigékkal szól hozzá.

Hiszen Bandinak sem kellett egyéb, megfordult, s ment egyenest a hétszépségű királykisasszony apjának az udvarába. A király már kihirdette volt ország-világ előtt, hogy annak adja leányát s egész királyságát, aki visszahozza. Próbálták azt királyfiak, hercegek, minden rendű-rangú legények, de egy sem találta meg a hétszépségű királykisasszonyt. Pedig bejárták az egész világot. Keresték víz alatt, föld alatt, keresték a levegőégben, keresték mindenütt, de nem akadtak a nyomára. Akkor ért a király udvarába Bandi, s ajánlotta

magát, hogy ő, egy élete, egy halála, de valahol a királykisasszonyt megtalálja.

– Jól van, fiam – mondotta a király –, kilencvenkilencen már megpróbálták, s nem találták, te vagy a századik, hátha neked szolgál a szerencse.

Adott a király alája aranszőrű paripát, a legszebbet a ménéséből. Ezüstöt, aranyat elegendőt, hogy ne legyen pénzben hiányossága.

Elindult Bandi, repült az aranszőrű paripával, mint a madár. Hetedik nap megérkezik Kecskébak várához, s hát, teremtőm, volt azon kapu száz is, ajtó ezer is, de egyen sem volt kilincs. Megáll Bandi egy ajtó előtt, s azt mondja:

*Gingalló,
szent ajtó,
nyílj fel magadtól!*

S fölnyílt nemcsak az az ajtó, amelyik előtt állott, fölnyílt a többi is, fölnyíltak a kapuk is, megvilágosodott az egész palota, ragyogott, tündökölt, mint a gyémánt, minden szögletje. Aztán elindult, s ment végig a szobákon; be a hetvenhetedikbe. Ott feküdt a királykisasszony aranynyoszolyában. Fehér volt, mint a lilium, de olyan szép, mintha nem hét, de hetvenhét szép leányból szőtték-fonták volna össze. Bandi megállott a nyoszolya előtt, rávetette szemét a hétszépségű királykisasszonyra, s azt mondotta csendesen:

*Gingalló,
szent ajtó,
kelj fel nyoszolyádból!*

S ím, egyszerre felnyitotta szemét a hétszépségű királykisasszony. Reá nézett, arca, szeme mosolygott, aztán fölkel a nyoszolyából, megölelte a legényt, s azt mondta lelkes szóval:

– Te léssz nekem, te léssz, az én hites párom!

Mindjárt fölkaptak az aranszőrű paripára, s meg sem állottak hazáig. Volt otthon öröm, de milyen nagy! Egyszeribe lakodalmat laktak, lakodalom után tojáshéjba kerekedtek, a Tiszán leereszkedtek; Tisza partján egy helyt kikötöttek, s addig-addig jártak-keltek, míg a Bandi apját s anyját meg nem találták. Vitték magukkal az országukba. Bezzeg azután volt jó dolguk, sóra, fára nem volt gondjuk.

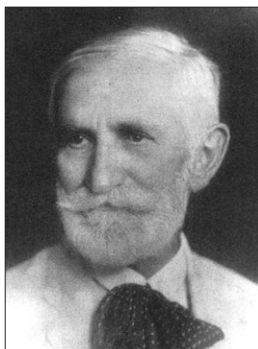
Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Tartalom

Az aranygyapjas kosok	3
A talléros kalap	13
A hétszépű királykisasszony	17
Hammas Gyurka	23
A halász fia	29
A fekete havas	38
A tizenkét varjú	46
Jankalovics	51
Többsincs királyfi	60
A kerek kő	69
Az elrabolt királykisasszony	73
Jégország királyi	78
Kondás Jankó	86
Az ember a legerősebb	93
Vas Laci	96
A só	105
Melyik ér többet?	108
A sündisznó	111
A deszkavári királyfi	116
A hazug legény	127
A világvándora herceg	130
A tejkút	138
Furulyás Palkó	144
A szárnyas királyfi	148
Az aranytulipán	150
A pelikánmadár	155
Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack	162
A háromvadas királyfi	166
Az aranyfogú királyfiak	175
Szerencsének szerencséje	180
Az aranymozsár	189
Gyöngyvirág Palkó	191
A csúnya királyfi és a szép királykisasszony	197

Teddneki János	200
A béka-királykisasszony	206
Jakab és a zab	213
A csudaerejű sár	214
Tamás kocsis	218
A király nyulai	228
A vörös tehén	231
A szalmakirály	235
Mi van a ládikóban?	247
A varjúkirály	253
Bolond Jankó	260
A bujdosó macska	266
Szép Palkó	268
A szegény ember szőlője	278
Gyöngyike	281
A szerencsekrajcár	285
Csalimese	301
Szómagyarázat	303

Benedek Elek

Benedek Elek, a legnagyobb magyar meseíró az erdélyi Kisbaconban, Székelyföld egyik legkisebb falujában látta meg a napvilágot. A mesék földjén nőtt föl, mesés vidéken, s akár a mesebeli legkisebb fiú, bejárta a székelyföldi falvakat, és lejegyezte az ott hallott népmeséket, mondákat és balladákat.

Ezer év magyar meséit gyűjtötte össze és dolgozta át, korszerűsítve az ősi szókincset. Ezzel jelentősen hozzájárult a modern irodalmi nyelv megteremtéséhez és terjesztéséhez.

A gyűjtemény nagy érdeme, hogy a félig-meddig elkallódott, Magyarországon különböző vidékeiről származó, többféle nyelvjárásban lejegyzett hatalmas meseanyagot nyelviileg egységesítette.

1894 és 1896 között, a millenniumi ünnepségre készült el nagy műve, az ötkötetes *Magyar mese- és mondavilág*.

Benedek Elek tündérekről, királyokról, furfangos szegény legényekről és boszorkányokról írott kalandos és fordulatos történetei minden magyar gyermek számára érthetőek és élvezhetőek.

A *Magyar mese- és mondavilág* rövid időn belül hatalmas sikert hozott írójának, és ez a siker azóta is szinte töretlen. A magyar gyerekek számára a népmese Benedek Elek hangján szólal meg.